

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.972/2020/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Csák Zsolt, a tanács elnöke
Dr. Schmidt Péter, előadó bíró
. Domonyai Alexa, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2021. március 1.
Az ügy tárgya: emberölés büntette
Terhelt(ek): vádlott neve
Elsőfok: éti Törvényszék, 2.B.331/2017/75., ítélet,
2018. szeptember 28., tárgyalás
Másodfok: Ítéltábla, Bf.I.68/2019/12., ítélet,
2019. június 19., nyilvános ülés
Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kecskeméti Törvényszék 2.B.331/2017/75. számú és a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.I.68/2019/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] **I.** A Kecskeméti Törvényszék a 2018. szeptember 28. napján megtartott tárgyaláson kihirdetett 2.B.331/2017/75. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki emberölés büntetében [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pontja]. Ezért őt 20 év szabadságvesztés büntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, beszámítani rendelte a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött időt és megállapította, hogy a kiszabott szabadságvesztés büntetés legalább kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható a terhelt feltételes szabadságra. Az elsőfokú bíróság a terhelttel szemben 40.000 forint összegben vagyonelemekbőzást rendelt el. Rendelkezett a bűnjelekről és az eljárás során felmerült bűnügyi költségről.
- [2] Az elsőfokú ítélettel szemben az ügyészség a terhelt terhére eltérő minősítés, előre kiterveltség mint minősítő körülmény megállapítása, valamint a kiszabott büntetés súlyosítása, életfogytig tartó

szabadságvesztés kiszabása iránt; a terhelt eltérő tényállás megállapítása és eltérő minősítés, valamint enyhítés végett; míg a védő ugyancsak eltérő tényállás és eltérő minősítés iránt, elsődlegesen halált okozó testi sértés megállapítása, másodlagosan a nyereségvágyból elkövetés mellőzése, emellett enyhítés érdekében, a szabadságvesztés tartamának mérséklése és enyhébb végrehajtási fokozat iránt jelentett be fellebbezést.

- [3] A másodfokon eljáró Szegedi Ítélőtábla a 2019. június 19. napján megtartott nyilvános ülésen meghozott Bf.I.68/2019/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: a terhelt cselekményét emberölés büntettének [Btk. 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a), b), d) pont] minősítette, a kiszabott szabadságvesztés tartamát életfogytig tartó szabadságvesztésre súlyosította, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját 30 évben határozta meg, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Rendelkezett továbbá a másodfokú eljárásban kihirdetett ítéletig a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról.
- [4] **II.** A bíróság jogerős ítélete ellen a terhelt meghatalmazott védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § a) pontjára figyelemmel a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont, illetve a b) pont ba) alpontban foglaltak alapján, valamint a Be. 648. § b) pontjára figyelemmel a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára, a 608. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel.
- [5] A védő felülvizsgálati indítványában kifogásolta, hogy a jogerős ítélet a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott és (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő, nyereségvágyból elkövetett emberölés mellett további két minősítő körülményt: a Btk. 160. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt, előre kitervelten, és a Btk. 160. § (2) bekezdés d) pontjában írt különös kegyetlenséggel történő elkövetést is megállapította. Emellett arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság a módosított tényállásból mellőzte a 40.000 forint sértett pénztárcájából való elvételének megállapítását, erre figyelemmel a másodfokú bíróság ítéletének indokolása a rendelkező résszel teljesen ellentétes.
- [6] A másodfokú bíróság nem adta kellő indokát annak, hogy a rablási haszonszerzési céllal elkövetett bűncselekményen túl a terheltnek kifejezett és előre eltervezett ölési szándéka lett volna. Álláspontja szerint az, hogy a terhelt a sértettel a találkozást megtervezte, kiválasztotta, vele időpontot egyeztetett és az a terhelt által egyébként vitatott körülmény, hogy az elkövetés eszközéül használt kést magához vette, az ölési szándékot még nem támasztják alá. Álláspontja szerint helytelen és megalapozatlan a másodfokú bíróság azon következtetése, miszerint a rablási szándékot az elkövetés módja kizárja.
- [7] A védő hivatkozott arra, hogy a másodfokú ítélet a különös kegyetlenség, mint minősítő körülmény fennállását kizárólag a sérülések számából vonta le. Álláspontja szerint a sérülések számából nem lehet egyenes következtetést levonni a különös kegyetlenség minősítő körülményére, mert elképzelhető, hogy a sérülések a sértett ellenállása szükségszerű leküzdésének eredményei, ezáltal már értékelve vannak az emberölés megállapításakor, a 3/2013. Büntető jogegységi határozatban írt fogalmi többletet nem valósítják meg. A másodfokú bíróság azon vélekedése, hogy a halálfélelem az átlagosnál jóval meghaladó szenvedést és lelki gyötrelmet okozott a sértettnek, nincs alátámasztva a megállapított ítéleti tényállásban. Az ítéletekből nem vezethető le a konfliktus intenzitása, így nem vezethető le az ellenállás leküzdésére szükségszerűen alkalmazandó erőszak, vagy az azt meghaladó erőszak mértéke, ennek hiányában a különös kegyetlenség, mint minősítő körülmény, nem állapítható meg.
- [8] Az általa hivatkozott eljárási szabálysértéssel kapcsolatosan kifejtette, hogy a másodfokú bíróság az ítéletének 3. oldal 4. bekezdésében az elsőfokú ítélet 7. oldal 6. bekezdését akként helyesbítette, hogy a terhelt módszeresen átkutatta a lakást. A védő szerint ezáltal mellőzte az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból azokat a tényeket, miszerint a terhelt a lakásban értékek után kutatott, amiközben átnézte a néhai sértett táskáját és az abban lévő pénztárcából kb. 40.000 forint készpénzt tulajdonított el. Álláspontja szerint az ítéleti tényállásban a 40.000 forint megállapításának mellőzése ellentétben áll a 40.000 forint összegre kimondott vagyoneklobzás rendelkezésével, ezért az ítéleti tényállással a rendelkező rész teljes mértékben ellentétes, a 40.000

forint eltulajdonításának tényállásbeli mellőzése megalapozatlanná teszi a vagyonelkobzásról szóló rendelkezést.

- [9] A védő mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontjának megfelelően a megtámadott ítéletet változtassa meg és hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.
- [10] A Legfőbb Ügyészség a BF.1002/2020/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. A tényállás esetleges iratellenessége, illetőleg tényből tényre vont téves következtetésre visszavezethető megalapozatlansága a felülvizsgálati eljárásban törvényi tilalom folytán nem vizsgálható, mert az alapügyben az eljáró bíróságok által megállapított tényállást kell irányadónak tekinteni, úgyszintén nem alapozza meg az ilyenemű felülvizsgálatot az indokolási kötelezettség hiányos teljesítésére hivatkozás, illetőleg a bizonyítékok bírói mérlegelésének tilalma.
- [11] Az indítványt sem az anyagi, sem az eljárási jogszabálysértés tekintetében nem tartotta alaposnak.
- [12] Álláspontja szerint a tényállásból megállapítható, hogy a terhelt 2016. június elején anyagi gondjai miatt elhatározta, hogy egy prostituáltat, mint ügyfél felkeresi és pénzének megszerzése érdekében megöli őt. A tényállásban leírtak alapján nem egy rablásnak indult és az események terhelt akaratától független alakulásának következményeként emberöléssé fejlődött bűncselekmény állapítható meg. A terhelt egy előre pontosan eltervezett és annak megfelelően végrehajtott magatartást tanúsított; a cselekményt követő utólagos reakciója, az emberölés elkövetésének azonnali és érzelemmentes beismerése is az előre kiterveltséget erősítette.
- [13] A Legfőbb Ügyészség szerint a prostitúciós tevékenység gyakorlása szükségképpen magában hordoz egyfajta kiszolgáltatottságot, ezt fokozta az a terhelt által kialakított helyzet, hogy a szexuális kapcsolat létesítését követően a teljesen meztelen sértettet az ágy, a fotel és a kiugró falrészlet által határolt kis területen, hátulról támadta meg, jobb kézben tartva a kést és bal kezével befogta a sértett száját azért, hogy ne tudjon segítséget hívni. Ilyen körülmények között szúrta meg a sértettet legalább 15 alkalommal. A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint nagy jelentőséget kell továbbá tulajdonítani a sértett haláltusájának, amely az átlagosat lényegesen meghaladó mértékű szenvedést okozott számára.
- [14] A védő vagyonelkobzással összefüggésben előterjesztett álláspontja a Legfőbb Ügyészség szerint a másodfokú bíróság ítéletének hibás értelmezésén alapszik. Az ítélet tábla ugyanis az elsőfokú ítélet 7. oldal 6. bekezdését kizárólag csak a kutatás módját érintően korrigálta. Nem változtatott ugyanakkor azon az elsőbírói megállapításon, amely szerint a terhelt a sértett táskájában lévő pénztárcájából kb. 40.000 forint készpénzt eltulajdonított. Másfelől a bűnösség megállapítását és a cselekmény minősítését nem érintő eltérés a hatályon kívül helyezésnek általában nem lehet alapja. A vagyonelkobzás sérelmezése egyszerűsített felülvizsgálattal orvosolható lenne, és ez kizárja a felülvizsgálat lefolytatását.
- [15] Mindezek alapján a Legfőbb Ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésén, a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn.
- [16] **III.** A terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány alaptalan.
- [17] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely az alapügyben meghozott jogerős, a vádról rendelkező ítélet jogi hibáinak a kiküszöbölésére szolgál, azaz nem nyitja meg az ügydöntő határozattal szembeni ténybeli sérelmezés lehetőségét. A törvény tételesen megjelöli azokat az okokat, amelyekre hivatkozással a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálatának helye van.
- [18] A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. § a) pontja értelmében a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt, míg b) pontja értelmében eljárási szabálysértés miatt van helye a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen.
- [19] Azokat az okokat, amelyek alapján felülvizsgálat terjeszthető elő, a Be. 649. §-a sorolja fel.
- [20] A védő által a felülvizsgálati indítványban megjelölt okok a következők:
 - A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a büntető anyagi jog szabályainak

megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

- A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint ugyancsak a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt terjeszthető elő felülvizsgálati indítvány, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályainak megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést.
- A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja értelmében a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

- [21] A felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat a jogerős ügydöntő határozat jogi hibájának orvoslására szolgál, ezért a Be. 650. § (2) bekezdése kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ez pedig azt jelenti, hogy a jogerősen, bíróság által megállapított tényállás, sem annak elemei, sem a tényállás megalapozottsága, sem pedig a tényállás megállapításához vezető okfolyamat, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok mérlegelése és értékelése sem támadható. Felülvizsgálati indítványban nem támadhatók a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás esetlegesen vélt, vagy valós ténybeli hibái. Ezért a büntetőjogi főkérdések, a bűnösség, illetve annak megállapítása esetén a cselekmény minősítése, valamint a büntetéskiszabás kizárólag a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás alapulvételével vizsgálható, felülvizsgálati eljárásban eltérő tényállást megállapítani, vagy arra akárcsak hivatkozni nem lehet.
- [22] Mindezekre figyelemmel a védő által előterjesztett felülvizsgálat abban a részében, amely a másodfokú bíróság által helyesbített, jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállást, azok egyes elemeit, a tényállás megállapítását, a tényállás egyes mozzanatainak indokolását, a bizonyítékok értékelését sérelmezi, törvényben kizárt.
- [23] Megállapítja a Kúria, hogy annak ellenére, hogy a védő a felülvizsgálati indítványában hivatkozik a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában meghatározott okokra, valójában a felülvizsgálati indítványában a terhelt bűnösségének megállapítását nem sérelmezi, indítványa tartalmilag az anyagi jogi jogszabálysértést érintő részében lényegében csak a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont bb) alpontjára alapul. Az a védői álláspont ugyanis, amely szerint a terhelt által megvalósult cselekmény nem a jogerős ítéletben megállapítottak szerint minősül emberölés büntettének, hanem csak egyszerűen minősülő emberölésnek, vagy ennél enyhébb, testi épség elleni vagy vagyon elleni erőszakos bűncselekménynek, nem a bűnösség megállapítását, hanem a megállapított bűnösségen alapuló minősítés vitatását jelenti.
- [24] A védő felülvizsgálati indítványának a büntető anyagi jog szabályai megsértésére alapított része arra irányul, hogy a terhelt által elkövetett, a jogerős ítéletben a Btk. 160. § (1) bekezdésbe ütköző emberölés büntette esetében a jogerős ítélet tévesen állapítja meg azt, hogy a cselekmény a Btk. 160. § (2) bekezdés a) pontja szerint előre kitervelten, b) pontja szerint pedig különös kegyetlenséggel elkövetettnek minősül. Az indítvány ebben a részében nem kizárt, a minősítést azonban a jogerősen megállapított tényállásra alapozva kell meghatározni.
- [25] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által helyesbített, a jogerős ügydöntő határozat alapjául szolgáló tényállás lényege a következő:
- [26] A terheltnek annak ellenére, hogy pékként rendszeres jövedelemmel rendelkezett, 2015 őszétől anyagi gondjai voltak, amelyet **T.1.** és **T.2.** tanúktól, valamint másoktól kért kölcsönökkel, illetve **T.3.** tanútól kért lakbér-fizetési halasztással próbált megoldani. Annak ellenére, hogy a terhelt igyekezett teljesíteni rendszeres fizetési kötelezettségeit, illetve tartozásait rendezni, 2016. június elejére **T.1.** tanú felé kb. 400.000 forint, **T.2.** tanú felé kb. 70.000 forint, **T.3.** tanú felé pedig kb.

70.000 forint tartozást halmozott fel, továbbá 100.000 forint banki tartozása is volt, emellett a 2016. június 10. napjáig esedékes kb. 70.000 forint összegű lakásbérleti díjat sem tudta határidőre kifizetni.

- [27] A terhelt anyagi gondjai miatt - pontosabban meg nem határozható időpontban, 2016. június elején - elhatározta, hogy bűncselekmény útján fog pénzhez jutni, és ezért egy prostituáltat - mint ügyfél - felkeres és pénzének megszerzése érdekében megöli őt.
- [28] A terv megvalósítása érdekében a terhelt internetes kereséssel kiválasztotta a sértettet, aki magát prostituáltként hirdette. Az internetes kommentek alapján tudható volt, hogy a sértett az ügyfelek körében közkedvelt - így számítani lehetett arra, hogy nagyobb pénzösszeg lesz nála -, illetve az is tudható volt, hogy nála a szexuális aktus után, utólag kell fizetni.
- [29] A terhelt a bűncselekmény eltervezése során - a lelepleződés elkerülése érdekében - az interneten rákeresett arra, hogy Kecskeméten hol vannak térfigyelő kamerák.
- [30] A sértett egy ...i lakást több éve bérelt, kifejezetten prostitúciós tevékenység folytatása céljából.
- [31] A terhelt 2016. június 13. napján a délelőtti órákban telefonon felhívta a sértettet és vele időpontot egyeztetett 2016. június 14. napjának 10 órára, telefonon megbeszélték azt is, hogy a terhelt milyen szexuális szolgáltatásra tart igényt, és megállapodtak abban, hogy ezért 11.000 forintot fog fizetni.
- [32] A terhelt 2016. június 14. napján délelőtt lakásából kerékpárral elindult a sértetthez. A bűncselekmény elkövetéséhez hátizsákjában otthonról eszközként magával vitt egy kb. 12 cm pengenhosszúságú, fémnyelű, hegyes konyhai kést.
- [33] Az előzetes egyeztetésnek megfelelően a terhelt délelőtt 10 órakor megjelent a sértett lakásánál, ahol őt a sértett fogadta. A lakásban a terhelt lezuhanyozott, majd szexuális aktusra került sor a sértettel (közösültek); ennek során mind a ketten meztelenek voltak.
- [34] A szexuális aktust követően a terhelt az előre megbeszélt ellenszolgáltatást nem fizette ki, hanem - pénzkövetelésének érvényesítése céljából, pontosan nem megállapítható körülmények között - rátámadt a sértettre.
- [35] A támadás során a terhelt igyekezett megakadályozni azt, hogy a sértett segítségért tudjon kiabálni, ezért befogta a sértett száját, a sértett ez ellen úgy védekezett, hogy a terhelt kezét megharapta.
- [36] A terhelt és a sértett között kialakult dulakodás során - melyre a nappaliban lévő franciaágy és a fal között lévő területen került sor - a terhelt a jobb kezében tartott késsel a sértett nyakát akarta megszúrni.
- [37] A dulakodás közbeni védekezés során a sértett mindkét kezének ujjain kisebb (maximum 1 cm-es) karcolásos és metszett sérülés, jobb combján 7 cm-es, felületes metszett (karcolásos) sérülés keletkezett.
- [38] A terhelt kezein a sértett harapásától származó hámsérülések, illetve mindkét kezének ujjain kisebb (maximum 2 cm-es), többnyire felületes metszett sérülések keletkeztek, amelyek a sértetti védekezés következményeként keletkeztek, de ezeket a terhelt saját magának, a kezében tartott eszközzel okozott.
- [39] A terhelt támadását a sértett eleinte részlegesen el tudta hárítani oly módon, hogy a kést a terhelt karjának megragadásával, ellentartással próbálta nyakától távol tartani; ezzel a módszerrel azt érte el, hogy eleinte csak felületes bőrkarcolások keletkeztek a nyakán és a mellkasán, illetve felületes, szúrt sérülések érték a nyakán.
- [40] A dulakodás közben egy idő után érvényesült a terhelt erőfölénye, aki a késsel a sértett nyakát az állcsúcs alatt úgy szúrta meg, hogy a kés a szájüregbe hatolt, valamint egy másik szúrással a nyak bal oldalán mélyebb szúrt sebet ejtett, aminek következtében a pajzsmirigy is megsérült. Egy további - a többihez hasonlóan közepes erejű - késszúrás a sértettet a mellkasán, a jobb kulcscsont környékén érte, aminek következményeként az ágy és a radiátor közötti részen hanyatt esett.
- [41] A sértett a mellkasát ért szúrás elszenvedése, illetve összeesése, eszméletének elvesztése után nem azonnal halt meg, hanem viszonylag hosszabb ideig - mintegy 15-20 percig - haldoklott, majd elhalálozott.

- [42] A bántalmazás során a sértett a következő sérüléseket szenvedte el:
- a nyak elülső részén 2 db, az izompólyaig hatoló szúrt sérülés,
 - az állcsúcs alatt hámkarcolással kezdődő, szájüregbe hatoló szúrt sérülés,
 - a nyak jobb oldalán, az állkapocs alatt kisebb, felületes szúrt sérülés,
 - a nyak jobb oldalának középső harmadában az izompólyaig hatoló szúrt sérülés,
 - a nyak jobb oldalának alsó részén, a bőr rétegét érintő metszett sérülés,
 - a nyak bal oldalán 3 db, izompólyaig hatoló szúrt sérülés, a bőr felületes karcolása,
 - a nyak bal oldalán tátongó szúrt sérülés, mely a pajzsmirigy bal lebenyét sértette,
 - a mellkas elülső részén, a bőr több karcolásos, felületes metszett sérülése,
 - a jobb kulcscsont felett mellüreget megnyitó szúrt sérülés, a szúrt csatorna körüli lágy szövet terjedelmes bevérzésével,
 - a jobb kulcscsont alatti verőér teljes folytonosság megszakíttatása,
 - a jobb oldalon a mellhártya fali lemezének kisebb folytonosság megszakíttatása,
 - a jobb comb bőrének felületes metszett sérülése,
 - mindkét kéz ujjain a bőr karcolásos, illetve metszett sérülése.
- [43] A pajzsmirigyet sértő szúrt sérülés és szájüreget megnyitó szúrt sérülés 8 napon túli büntetőjogi gyógytartamú, túlélés esetén ténylegesen 2 hét gyógytartamú lenne.
- [44] A jobb oldali kulcscsont alatti verőeret sértő szúrt sérülés következtében kialakult, a jobb oldali mellüregben 1100 ml vérömlenyyel járó sérülés - miközben a gyomorba is 200 ml vér került - elkerülhetetlenül a sértett halálához vezetett (ún. vérvetési sokk).
- [45] A felsorolt többi sérülés - ideértve a nyak egyéb szúrt és metszett sérülését - 8 napon belüli büntetőjogi gyógytartamú volt.
- [46] A terhelt cselekvősege és a halálos eredmény bekövetkezése között közvetlen okozati összefüggés áll fenn.
- [47] A terhelt a sértett megölését követően megmosakodott, felöltözött; igyekezett elállítani a kézsérüléseinek vérzését, illetve - hogy hátizsákjához hozzáférjen - a sértett holttestét átfordította.
- [48] Ezt követően a terhelt módszeresen átkutatta a lakást, amiközben átnézte a sértett táskáját és az abban lévő pénztárcából kb. 40.000 forint készpénzt tulajdonított el.
- [49] A terhelt a lakásból úgy távozott el, hogy magával vitte az elkövetéshez használt konyhai kést, amelyet az utcán közlekedve - ismeretlen helyen - eldobott.
- [50] A bűncselekmény hatása alatt álló terhelt **T.2.** tanúnak elmondta, hogy egy prostituálnál volt és hogy megölte őt, majd a találkozás után egy sportpályához ment és elrejtette a sporttáskáját, benne a bűncselekmény elkövetése során összevéreződött ruhadarabjaival, majd a történetek után délután bement a munkahelyére, felvette a műszakot.
- [51] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállásból egyértelműen megállapítható, hogy a terhelt egyenes szándékkal, abból a célból ment a sértetthez, hogy pénzének megszerzése érdekében megöli. A tényállás alapján a terhelt elhatározásának megfelelően a sértettet megölte, lakását értékek után átkutatta és tőle ténylegesen a pénztárcájából 40.000 forintot el is vitt.
- [52] A Be. 564. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a vádlottat bűnösnek mondja ki, ha megállapítja, hogy bűncselekményt követett el és büntethető.
- [53] A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdése szerint az emberölés büntetett követi el és büntett miatt öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki mást megöl.
- [54] Mindezek alapján megállapítható, hogy az ügyben eljáró bíróságok a terhelt bűnösségét a büntető anyagi jog szabályainak betartásával állapították meg.
- [55] A Btk. 160. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a büntetés tíz évtől húsz évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést nyereségvágyból követik el.
- [56] Az első- és másodfokú bíróság által is megállapított, felülvizsgálati indítványban sem vitatott nyereségvágyból történő elkövetés az irányadó ítéleti tényállás alapján egyértelműen

megállapítható.

- [57] A Kúria álláspontja szerint ugyancsak megállapítható az, hogy a terhelt cselekményét a Btk. 160. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően, előre kitervelten követte el.
- [58] A védő által is hivatkozott 3/2013. számú Büntető jogegységi határozat II. pontjában foglalkozik az emberölés minősített eseteivel.
- [59] A jogegységi határozat II/1. pontja szerint az emberölés előre kitervelten történő elkövetése feltételezi, hogy az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő tényezőket felmérje és a lényeges előkészületi, elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatokat figyelembe vegye. Az előre kiterveltséget a tervszerű és céltudatos magatartás jellemzi. Ez az ölési cselekmény részleteinek átgondolását, viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, a cselekmény elkövetési szakaszának megfelelő mozzanatok mérlegelését jelenti. Nem feltétel azonban az említett tényezők együttes fennállása. Nem zárja ki ezt a minősítést a vagylagos terv vagy végrehajtási mód kialakítása, valamint az sem, ha az ölési cselekmény végrehajtása nem a tervnek megfelelően megy végbe. Nem szükséges az, hogy az elkövető valamennyi lehetőséget pontosan számításba vegyen és teljes bizonyossággal határozottan alakítsa ki a véghezvitel tervét. A tervszerűség megállapítható már akkor is, ha tudatilag döntő vonásaiban gondolja át, alakítja ki a végrehajtási módot.
- [60] A bírói gyakorlat következetes annak megítélésében, hogy a nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés előre kitervelten elkövetettként is minősül, ha az elkövető a sértett megölésére irányuló szándékkal a cselekmény végrehajtása előtt a helyszínt, a sértett személyét, a lakókörnyezetét, az anyagi helyzetét, a szokásait, a megközelítés útvonalát részletesen felderíti, majd a cselekményt ennek megfelelően hajtja végre (BH 1993.213.).
- [61] Az emberölés előre kiterveltsége nem pusztán az ölési szándék átgondolását, hanem a véghezvitel előre gondolasát jelenti, amelynek következtében az ölési szándék eltökéltté válik (BH 2014.326.).
- [62] Az előre kiterveltség nem egyszerűen az ölési szándék átgondolását, hanem többet: a véghezvitel előre gondolasát jelenti, ami által az ölési szándék eltökéltté válik (EBH 2013.B.7.).
- [63] Az előre kitervelt emberölés büntetettét valósítja meg, aki a sértett megölésének módját, helyét és idejét véglegesen elhatározza (BH 1999.436.).
- [64] Mindezen kritériumoknak a terhelt cselekménye megfelel. A tényállás alapján megállapítható, hogy a terhelt kifejezetten haszonszerzési céllal határozta el a sértett megölését, az ölési szándék kialakításán túl annak véghezvitelét is megtervezte, kiválasztotta a speciális pénzkereseti formát végző sértettet, kifejezetten az alapján, hogy mennyire közkedvelt az ügyfelek körében, így nála vélhetően nagyobb pénzösszeget fog találni és az alapján a szempont alapján is, hogy - terve végrehajtását elősegítendő - a szexuális aktus után utólag kelljen fizetni. A terhelt a tényállás alapján megtervezte, hogy hogyan jut el a bűncselekmény elkövetésének helyére, időpontot egyeztetett és a cselekmény elkövetésének helyszínére otthonából vitte magával az elkövetési eszközt.
- [65] Mindezek alapján az ügyben eljáró bíróságok törvényesen állapították meg azt, hogy a terhelt az emberölést előre kitervelten követte el.
- [66] A Kúria ugyanakkor megállapította, hogy a cselekményt a jogerős ítéletet hozó bíróság tévesen minősítette különös kegyetlenséggel elkövetettnak.
- [67] A 3/2013. számú Büntető jogegységi határozat II/4. pontja értelmében a különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés megállapításánál elsősorban emberriességi, valamint erkölcsi szempontok a meghatározók. Különös kegyetlenség fogalma alá az átlagost lényegesen meghaladó szenvedéssel járó (amilyen például a tűzhalál, az élve eltemetés stb.), rendkívüli embertelenséggel, brutalitással, gátlástalanul, az emberi méltóság mély megalázásával vagy az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghez vitt ölési cselekmények vonhatók.
- [68] Annak, hogy a sértett eszméletlensége folytán ténylegesen elviselt-e fájdalomérzést, nincs jelentősége, miként nincs különösebb jelentősége az elkövetés eszközének sem. A jogegységi határozat értelmében az elkövető ezzel kapcsolatos tudattartalmára a sérülések számából, a

bántalmazás hosszan tartó, elhúzódó voltából, a sértett látható szenvedéséből, illetve a sértettnek a végrehajtás ideje alatt tanúsított magatartásából vonható következtetés.

- [69] Az elkövetőnek a sértett megölése után tanúsított magatartása kívül esik az elkövetésen, ezért önmagában az ilyen magatartás nem valósítja meg a különös kegyetlenséggel elkövetést.
- [70] A Kúria nem osztotta a Legfőbb Ügyészség álláspontját abban a kérdésben, hogy jelen ügyben a sérülések száma, a bántalmazás időtartama, a sértett látható szenvedése, illetve a sértettnek a végrehajtás ideje alatt tanúsított magatartásából arra lehetne következtetést levonni, hogy a cselekmény különös kegyetlenséggel elkövetettnek tekintendő.
- [71] A felülvizsgálatban is irányadó tényállásból megállapítható az, hogy a terhelt céltudatosan, az élet kioltására alkalmas eszközzel a sértettet orvul próbálta megölni, szándéka egyenesen a sértett megölésére irányult, szándékát pedig folyamatos és következetes magatartással valósította meg. A terhelt a tényállás alapján késsel a sértett nyakán próbálta megszúrni, erre irányuló támadásával kapcsolatosan a sértett ellenállást fejtett ki, ellenállása kezdetben megakadályozta a pontos szúrást, azonban a terhelt erőfölényének megfelelően a sértett ellenállása egyre gyengült, melynek következményeképpen a terheltnek sikerült két alkalommal 8 napon túli, szájüreget megnyitó, illetve a pajzsmirigyet sértő szúrt sérülést okozni, melynek következtében a sértett ellenállása még jobban gyengült, végül pedig egy közepes erejű késszúrás a sértettet a mellkasán, a jobb kulcscsont környékén érte; a szúrás a jobb kulcscsont alatti verőér teljes folytonosság megszakítását okozta, mely halálos szúrás következtében a sértett ellenállása megszűnt és hanyatt esett. A tényállás szerint ezt követően további bántalmazás nem történt, a sértett az utolsó halálos szúrás következményeként beálló vérvesztéses sokk miatt elhalálozott. A terhelt következetes és folyamatos magatartást fejtett ki a sértett megölésének szándékával, a köztudomásúan sérülékeny testtájék támadásával a sértett gyors megölését kívánta elérni, őt folyamatosan támadta, a dulakodás során erőfölényét kihasználva a sértett ellenállását megtörte és végül egy, a mellkasába hatoló szúrással megölte. A terhelt a sértett támadását a halált eredményező szúrásig folytatta, amint a sértett ellenállása megszűnt és földre került, a sértett bántalmazását nem folytatta. A terhelt ezt követően módszeresen átkutatta a lakást.
- [72] A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy a terhelt - kétségtelenül kímélet és szájalom nélkül végrehajtott - érzelemmentes ölési cselekménye a dulakodással és a céltudatos ölési magatartás véghezvitelével szükségszerűen együtt járó, az ellenállás fokozatos megtörésével, megszakítás nélküli, rövid ideig tartó ölési cselekmény - amely a halálos szúrást követően befejeződött - nem tekinthető még a terhelt és sértett közötti erőkülönbség és a sértett meztelen volta ellenére sem az ilyen módon végrehajtott ölési cselekménnyel szükségszerűen együtt járó magatartásnál kegyetlenebbnek. A terhelt a sértett elleni támadást következetesen és folyamatosan hajtotta végre, nem állapítható meg folyamatában elhúzódó, rendszeres, visszatérő, a sértettnek hosszú idejű bántalmazással együtt járó, az átlagosat meghaladó mértékű szenvedést okozó elkövetési magatartás. A tényállás alapján a terhelt három, 8 napon túl gyógyuló késszúrást okozott a sértettnek: egyik a szájüregbe hatolt, a másik a pajzsmirigyet sértette, a nyakát érte; a harmadik a sértett jobb oldali kulcscsont alatti verőeret érte, ez vezetett a sértett halálához. A tényállásban felsorolt többi sérülés nem haladja meg a dulakodásból, sértett védekezésből eredő, kisebb mértékűt.
- [73] A tényállás alapján nem állapítható meg, hogy mennyi ideig tartott a dulakodás, azonban az ugyancsak tényállásban rögzített erőfölényre figyelemmel a terhelt támadása koncentrált volt és viszonylag rövid időn belül vezetett a halálos szúrás kifejtéséhez, emellett az, hogy a sértett a halálát okozó szúrás elszívését követően 15-20 perc elteltével halt meg, a bírói gyakorlat alapján nem tekinthető olyan, kiemelkedően hosszú időnek, amely az átlagot meghaladó szenvedés okozásával a különös kegyetlenséggel történő elkövetést büntetőjogi értelemben, az emberölés minősített eseteként megállapíthatóvá tenné.
- [74] A Kúria a Legfőbb Ügyészség erre való hivatkozására figyelemmel megállapítja, önmagában az a tény, hogy a sértett prostituáltként dolgozott, illetőleg, hogy a támadás időpontjában meztelen volt, nem alapozza meg a különös kegyetlenséggel történő elkövetést, mivel ezek a jellemzők sem a

bántalmazás módjára és lefolytatására, sem az ölési cselekmény megvalósítására nem voltak kihatással.

- [75] A különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés megállapításához a bírói gyakorlat a halálos eredmény bekövetkeztéhez szükséges mértéket meghaladó, nagy számú sérülésekből; a bántalmazás időben hosszan tartó, több mozzanatos, újra kezdődő vagy elhúzódó voltából; a sértett ezen bántalmazása idején megnyilvánuló, a terhelt által is érzékelhető, látható szenvedéséből, illetőleg a sértettnek a végrehajtás ideje alatt tanúsított, a bántalmazás elkerülésével vagy befejezésével kapcsolatos magatartásából von le következtetést.
- [76] Így a bíróság különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés büntettét állapította meg akkor, amikor a terhelt az ágyban fekvő sértettet egy 190 cm hosszúságú léccel és egy ismeretlen eszközzel, kitartóan durván, folyamatosan, közepes vagy azt meghaladó erővel bántalmazta, a sértettnek koponyatöréseket, agyzúzódást, a nyaki képletek súlyos sérülését, sorozat bordatörést, tüdőzúzódást, vérbelehelést okozott, s ezáltal a sértett halála - mintegy 20-40 percen belül - bekövetkezett (BH 2015.2.).
- [77] Megállapította a bíróság a különös kegyetlenséget, amikor a terhelt a sértett ellenállását altatóval erőtlenné tette, majd a fejére mért 15 kalapácsütés után késsel, két jelentős erejű, a gerinccsigolyát részben átmetsző szúrást ejtett a már több sebből vérző, felkelni igyekvő sértetten (BH 2007.327.).
- [78] A Kúria ugyancsak hosszú, elhúzódó, folyamatosan változó, kitartó bántalmazás alapján állapította meg a különös kegyetlenséget a Bfv.III.133/2015/7., a Bfv.II.297/2017/6. és a Bfv.III.1420/2013/6. számú határozatában is.
- [79] Mindezek alapján megállapítható, hogy a jogerős ítélet törvénysértően állapította meg, hogy a terhelt által elkövetett, a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés büntette a (2) bekezdés a) és b) pontja mellett a d) pontja szerint is minősül.
- [80] A törvénysértő minősítés ugyanakkor nem eredményezett törvénysértő büntetést. A Btk. 160. § (2) bekezdésében meghatározott, bármelyik minősített eset megállapítása mellett helye van emberölés bűncselekménye miatt életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabására. A terhelt által elkövetett cselekmény kétszeresen is minősül, ezek mellett a jogerősen kiszabott, életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés nem tekinthető törvénysértőnek.
- [81] A Btk. 34. §-a értelmében a szabadságvesztés határozott ideig vagy életfogytig tart.
- [82] A Btk. 35. § (1) bekezdése szerint, ha a bíróság szabadságvesztést szab ki, annak végrehajtását fogházban, börtönben vagy fegyházban rendeli végrehajtani.
- [83] A Btk. 41. § (2) bekezdése értelmében az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház.
- [84] A Btk. 42. §-a szerint életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ügydöntő határozatában meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.
- [85] A Btk. 43. § (1) bekezdése szerint, ha a bíróság életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, annak legkorábbi időpontját legalább 25, legfeljebb 40 évben állapítja meg. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját években kell meghatározni.
- [86] Mindezek a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában foglaltak nem állapíthatók meg, az ügyben eljáró bíróságok által meghozott jogerős ügydöntő határozat a bűncselekmény törvénysértő minősítése mellett sem eredményezett törvénysértő büntetést. Törvénysértő minősítés törvénysértő büntetés hiányában nem alapozza meg a felülvizsgálatot.
- [87] A Kúria megállapította, hogy a védő által hivatkozott eljárási szabálysértés sem állapítható meg.
- [88] Tévedett a védő akkor, amikor azt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását a 7. oldal 6. bekezdését érintően akként helyesbítette, hogy a terhelt módszeresen átkutatta a lakást, úgy értelmezte, hogy ezzel az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás 7. oldal 6. bekezdésében szereplő részvételt mellőzte. A másodfokú bíróság mindösszesen csak a

kutatás módszeressége tekintetében helyesbítette a tényállást. Ezt támasztja alá, hogy a másodfokú bíróság ítéletének 7. oldal 8. bekezdésében rögzíti, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt a bűncselekményt követően eltulajdonította a sértett 40.000 forintját, ezért törvényes a 40.000 forintra elrendelt vagyoneklobzás. Mindebből megállapítható, hogy az ítéletábra ítéletének indokolása a vagyoneklobzást érintő rendelkezések tekintetében sem ellentétes a rendelkező résszel.

- [89] A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában rögzített abszolút hatályon kívül helyezési ok - a bíróság ítélete a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes - csak abban az esetben állapítható meg, ha az a terhelt bűnössége megállapításának, valamint a cselekmény minősítésének kérdésére vonatkozik.
- [90] A hatályon kívül helyezés indoka ebben az esetben az, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes, az ítélet másodfokon nem értelmezhető, ezért az megváltoztatható határozattal nem javítható. Ez akkor állapítható meg, ha az elsőfokú ítélet egészen más bűncselekmény indokolását tartalmazza, mint a rendelkező rész. Emiatt szükségképpen az ítéletet hatályon kívül kell helyezni és az elsőfokú bíróságot új eljárásra kell utasítani. A bűnösség megállapítását és a cselekmény minősítését nem érintő eltérés a hatályon kívül helyezésnek általában nem lehet alapja (Büntetőeljárás jog, Kommentár a gyakorlat számára III. kiadás, HVG Orac Lap- és Könyvkiadó Kft., szerkesztő: dr. Belegi József 1240. oldal).
- [91] A Kúria megállapítja továbbá, hogy az ítéletnek a vagyoneklobzásra vonatkozó rendelkezése vonatkozásában a Be. 671. § 12. pontja alapján egyszerűsített felülvizsgálat lefolytatásának van helye, a Be. 650. § (1) bekezdés c) pontja értelmében pedig nincs helye felülvizsgálatnak, ha a törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatása útján orvosolható.
- [92] A Kúria a Be. 659. § (6) bekezdése alapján a megtámadott határozatot hivatalból felülvizsgálta és megállapította, hogy az alapügyben eljáró bíróságok a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést nem vétettek.
- [93] Mindezekre figyelemmel a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése értelmében tanácsulésen eljárva, a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a megtámadott határozatot nem ügydöntő végzésével hatályában fenntartotta.
- [94] **IV. A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése kizárja.**
- [95] A hatályában fenntartó, nem ügydöntő végzése ellen a Be. 648. §-ában foglaltakra figyelemmel, felülvizsgálatnak nincs helye.
- [96] Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul azzal, hogy - a Be. 656. § (4) bekezdése szerint - az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2021. március 1.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Schmidt Péter s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bíróági tisztviselő